

ሰጥሞነኛ (5)

«የበጎ አድራጎች ስራ ወሰኑ በጎ ተግባር ነው»

በሎስአንጅሎስ የኢትዮጵያ ቆንሶላ

ጄኔራል ጽ/ቤት

Consulate General of Ethiopia

3460 Wilshire Blvd #308

Los Angeles, CA 90010

Tel: 213 365 6651 Fax: 213 365 6670

www.ethioconsulate-la.or

ጥር/2001

January /2009

የበጎ አድራጎት ስራ ወሰኑ በጎ ተግባር ነው።

አገራችን ኢትዮጵያ እንደሁሉም ታዳጊ አገሮች ኢኮኖሚያዊ ዕድገቷ የተሳለጠ እንዲሆን የውጭ ዕርዳታ ማግኘት ይጠቅማታል። ለልማት የቆመው የኢትዮጵያ መንግስት ከልዩ ልዩ ምንጮች ሁለት በመሰብሰብ በቁልፍ የልማት ተግባራት ላይ እንዲውል አበክሮ ሲሰራ ይታያል።

የበጎ አድራጎት ድርጅቶች ከተለያዩ ምንጮች ገንዘብና ንብረቶችን በማሰባሰብ በአገራችን የልማት ተግባራት በመሳተፍ ድህነትን ለማስወገድ በሚደረገው እንቅስቃሴ ውስጥ ሁነኛ አጋር ናቸው። እነዚህ ድርጅቶች በገንዘብና በንብረት ምንጭነት ብቻ ሳይሆን ከመነሻቸው ካለው የተሻለ የቴክኖሎጂና የዕውቀት ደረጃ አንጻር አዳዲስ ልምዶችን ይዘው ወደ አገራችን መግባት መቻላቸው የጀመርናቸውን የልማት መርህ - ግብሮች ለማሳለጥና ለማዳበር ይረዳሉ።

የመንግስትና የግል ባለሀብት ትሩፋቶች ሁሉንም የኢኮኖሚና የማህበራዊ ልማት መስኮች ሊሸፈኑ ስለማይችሉ መንግስታዊ ያልሆኑ የበጎ ሥራ ድርጅቶች በጎደለው በመሙላት የላቀ ሚና አላቸው።

መንግስታዊ ያልሆኑ የበጎ አድራጎት ድርጅቶች ከላይ የተጠቀሱትና ሌሎችም አውራ ጥቅሞች ቢኖራቸውም በተለያዩ ችግሮች የተተበተቡ መሆናቸው ደግሞ አይካድም።

በአገራችን ከተሰማሩ የበጎ አድራጎት ድርጅቶች መካከል አንዳንዶቹ ከውጭ ይዘውት ከሚገቡት ከፍተኛ መዋዕለ ነዋይ ዳጎስ ያለውን ለአስተዳደራዊ ወጪዎች የሚያውሉ መሆናቸው አብዩ ችግር ነው። በሚያዋቅሯቸው ጽ/ቤቶች ውስጥ በሀላፊነት ሆነ በተራ ስራተኛነት የሚቀጥሯቸው ስራተኞች ደሞዝ፣ አበልና ጥቅማጥቅም ግዙፍ በመሆኑ ከሚሰሩት የታለመ አንኳር ስራ ይልቅ የስራ ማስኬጃው እንዲገዝፍ ምክኒያት ሆኗል። አንዳንዶች መያዶች ከውጭ ለሚቀጥሯቸው አማካሪዎች ሆኑ ሀላፊዎች የሚከፍሉት ገንዘብ በተግባር ከሰጡት ሆነ ይሰጡታል ተብሎ ከሚገመተው አስተዋፅኦ ጋር በፍፁም የማይዛመድ ሆኖ ቆይቷል። ጥቂቶች ደግሞ በስምምነት ባስቀመጡት የፕሮጀክት የጊዜ ሰሌዳ ምንም ተጨባጭ ተግባር ሳያከናውኑ የመደቡትን ገንዘብ

በአስተዳደራዊ ወጪዎች አንጠፍጥፈው የሚከሰሙ መኖራቸው በየጊዜው የሚስተዋል ጉዳይ ነው።

እነዚህ መደዶች በተለያዩ ጊዜ የሚያሰባስቡት የሰራተኛ ሀይል የግልፅነትና የተጠያቂነት መርሆዎችን መሰረት አድርጎ የተቀጠረ ባለመሆኑ ፣ከቅጥር ፍትሀዊነት (Equal job opportunity) መርህ አኳያ ብዙ ሳንክ እንደሚታይበት በተለያዩ ጊዜ በተደረጉ ጥናቶችና በዓመታዊ የመደዶች ግምገማ (evaluation) ወቅት አዘውትሮ የሚታይ ነው።

በጎ አድራጎት ድርጅቶች በአብዛኛው አሰራሮቻቸው ቀልጣፋና አጭር ቢሆንም፣ በብዙ መልኩ ለሙስና የተጋለጡ መሆናቸው ታይቷል።ይህም ከመነሻው የገንዘብ ምንጩና በተግባር ውስጥ በገቡ ፕሮጀክቶች መካከል ያለው ግንኙነት በግልፅነት መርህ ላይ የተመሰረተ አለመሆኑ ፣የሰራተኛ ቅጥራቸው ከሥራ ቅጥር ርዕታዊነት ወጣ ያለ መሆኑና ፣የንብረት ግዢ፣ አወጋገድና አሰራሩ የራሱ የሆነ ለሙስና በር የሚከፍቱ አካሄዶችን የተከተለ እንደነበር የአደባባይ እውነታ ነው።

ከውጭ የሚገቡ በጎ አድራጎት ድርጅቶች ሌላው ችግር በአገራችን ውስጥ ለኢትዮጵያውያን ብቻ እንደ ዜጋ በተፈቀዱ የፖለቲካ ጉዳዮች ውስጥ ሁነኛ ተዋናይ ሆነው ለመቆም የሚያደርጉት ጥረት ነው። ይህ አካሄድ ዘመንተኛውን የኒዮ-ሊበራል እሴቶችና አስተሳሰብ መልህቆችን ዋናና ብቸኛ ገዢ ሀሳብ ለማድረግ የታለመ ሁለገባዊ እንቅስቃሴ አካል ሲሆን፣ በአመዛኙ በፖለቲካ ጉዳዮች ከዳራቸው (ከወሰናቸው) ውጭ የሚንቀሳቀሱ መደዶች ያስገኙት ነገር ቢኖር ጥገኝነትና ጠባቂነትን ማስረጃ፣ በሌላ በኩል ደግሞ « የአቤት ባይና አቤቱታ አድማጭ » አካሄድ እንዲያቆጠቁጥ ማድረግ ነው።

የበጎ አድራጎት ድርጅቶች ወደ አገራችን ሲገቡ ከመንግስት ጋር በገቡት ውል መሰረት የተለያዩ ተግባራትን ውጤታማ በሆነ መንገድ እንዲያከናውኑ እንዲሁም ያለባቸውን ችግር አስወግደው በእድገት እንቅስቃሴያችን ውስጥ ጉልህ ድርሻ እንዲኖራቸው የሚያስችል የበጎ አድራጎት ድርጅቶችና ማህበራት አዋጅ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ መንግስት የተወካዮች ምክርቤት አፅድቋል።

የአዋጁ አብይ ዓላማዎች ብዙ ቢሆኑም ከሁሉም በላይ ግን የበጎ አድራጎት ድርጅቶች የቆሙለትን ዓላማ በህግ እንዲወጡ ከማስቻሉ በላይ የግልፅነትና የተጠያቂነት መርህ በአሰራራቸው እንዲስፍን ያደርጋል።

በዚህ በተጨማሪ የበጎ አድራጎች ድርጅቶች በአገራችን ውስጥ ድህነትን በመቀነስና አደጋን በመከላከል፣ የአካባቢ ጥበቃን በማፋጠን፣ የእንሰሳትን ደህንነትና ጥበቃን በማስፋፋት ፣ ትምህርትና ጥበብን ፣ ባህልና ቅርስን ወይም ሳይንስን በማዳበር፣ ስፖርትና የወጣቶች ደህንነትን በማስፋፋት፣ የአካልና የአእምሮ ጉዳተኞችን በመታደግና የአገሪቱን ዘላቂ የልማት አቅጣጫ መሰረት በማድረግ የአቅም ግንባታ ስራዎችን በማበረታታትና በመሳሰሉ የኢኮኖሚና የማህበራዊ እንቅስቃሴዎች ህግና የገቡበትን ውል መሰረት አድርገው ሊሳተፉ የሚችሉበት ሁኔታ በአዋጁ ተመቻችቷል።

በዚህ አዋጅ መደቦች ከሚያገኙት ገንዘብ ውስጥ ሰላሳ በመቶ ያልበለጠ ለአስተዳደራዊ ስራ ማዋል እንደሚችሉ በግልፅ ያስቀመጠ ከመሆኑም በላይ፣ አስራራቸውን በግልፅ በሚታይ የሂሳብ መዝገብ መያዝና አዲት ማስደረግ እንዳለባቸው ማስቀመጥ ብቻ ሳይሆን ፣ በየአመቱ የአዲት ውጤታቸውንና የስራ አፈፃፀማቸውን ለኤንጀንሲው ማቅረብ እንዳለባቸው ደንግጓል።

አዋጁ የውጭ መደቦች በአገሪቱ ፖለቲካ ጉዳይ ጣልቃ መግባት እንደሌለባቸው በግልፅ የተቀመጠ ጉዳይ ሲሆን፣ ይህም በአሁኑ ዓለም በኢኮኖሚ በገፉ አገሮች ጭምር ድርጅቶች በውጭ ገንዘብና በውጭ ሀይል ተፅዕኖ ስር እንዳይወድቁ ከሚደረገው አለማቀፋዊ የአሰራር ልምድ ጋር የተገናዘበ መሆኑን ማየት ይቻላል።

ይሁን እንጂ ይህ አዋጅ ከመፅደቁ በፊት ሆነ ከፀደቀ በኋላ የአዋጁን መንፈስና ተግባራዊነት የሚፃረሩ አስተያየቶች ሲንፀባረቁ ይታያል።

በዚህ አዋጅ መሰረት በአገራችን ኢትዮጵያ የተቋቋሙ ሆነ ለወደፊት የሚቋቋሙ የቡዙሀን ማህበራት የሚሰባስቡትና የሚደራጁት በስራቸው ያለውን አባል ጥቅም ለማስጠበቅ በመሆኑ የጥንካሬቸው መሰረቱ ይሄው አባል በሚያበረክተው ሞያ፣ ገንዘብና እውቀት ላይ የተመረኮዘ ነው። ይህ አሰራርም የአገራችን ብዙሀን ማህበራት በራሳቸው የሚተማመኑ እንዲሆኑ የሚያስችል ብቻ ሳይሆን ከውጭ በሚመጣ ተፅዕኖ ስር እንዳይወድቁ ይታደጋቸዋል ተብሎ ይታሰባል። እነዚህ ብዙሀን ማህበራት ከውጭ የሚያገኙት ገንዘብ ካለ ከአስር በመቶ መብለጥ እንደሌለበት በአዋጁ በግልፅ ተደንግጓል። ይህም ከውጭ በሚመጣ ንዋይ ምክኒያት የቡዙሀን ማህበራት ሊደርስ የሚለውን ተፅዕኖ ከስር መሰረቱ የሚያደርቅ ከመሆኑም በላይ ፣ ብዙሀን ማህበራት በአገር ውስጥ በሚገኝ ሀብትና የሰው ሀይል በመተማመን በዚህ አኳያ እንዲሰሩ ያደረጋቸዋል።

የውጭ በጎ አድራጎት ድርጅቶች በአገራችን ፖለቲካ ጉዳይ ጣልቃ መግባት እንደማይችሉ በግልፅ ተደንግጓል። የፖለቲካ ተሳትፎ በኢትዮጵያ ህገ መንግስት ለኢትዮጵያ ዜጎች የተሰጠ መብት በመሆኑ የውጭ ሀይላት ሊሳተፉበት እንደማይችሉ ዕውቀት ነው። ይህ ከሞላ ጎደል በበለፀጉትም ሆነ በማደግ ላይ በሚገኙ አገሮች ተቀባይነት ያለው አሰራር ነው። በመሆኑም መያዶች በአገራችን የሚያደርጉት ተሳትፎ ከኢትዮጵያ መንግስት ጋር በተደረገ ስምምነት ተመስርቶ የሚከናወን ሲሆን መንግስት እነዚሁን አካላት ከተፈቀደላቸው ዓላማ ውጭ ሊሳተፉ ባገኘበት ጊዜ ሁሉ ስራቸውን ሊያግድ ይችላል። ስለዚህ ተሳትፎቸው ህገመንግስታዊ ሳይሆን ከመንግስት ጋር የሚደረግ ስምምነት ነው። በመሆኑም በአንድ አገር የፖለቲካ ጉዳይ ጣልቃ የሚያስገባቸው አስራር ሆነ ልምድ በተለምዶ « የባናና ሪፑብክ» እየተባሉ ከሚታሙ አገሮች ውጭ በየትኛውም አለም የሚታይ አይደለም።

በአጠቃላይ በሀገራችን ላለፉት ሰላሳ ዓመታት ያለአንዳች ተጨባጭ ህግ የግልፅነትና ተጠያቂነት መርህን በመፃረር ሲከናወን የነበረው የመያዶች አስራር ወጥ በሆነ ህግ እንዲተዳደሩ መደረጉ በሀቀኛ የበጎ አድራጎት ተግባር የተሰማሩ መያዶችን ያላስከፋ ሲሆን፣ ከቆሙለት ዓላማ ባሻጋር ሌላ አጀንዳ የነበራቸውን መያዶች ግን አስቆጥቷል።

ይህ አዋጅ ጥቅማችንን ይነካል ብለው የሚያስቡ ድርጅቶች የኢትዮጵያ መንግስት በስብዓዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች ዙሪያ እንዳንሰራ እያገደን ነው በማለት እርሮ ከማሰማት አልፎ የአዋጁን መንፈስ ያልተረዱ አካላት አዋጁን በጥርጣሬ እንዲያዩ ለማድረግ በመሞከር ላይ ናቸው። እነዚህ ድርጅቶች በአገራችን ህዝብ ስም የሰበሰቡትን ዕርዳታ እንዳሻቸው ለራሳቸው ጥቅም ለማዋልና ከታቀደለት ዓላማ ውጪ ለመጠቀም የሚሹና በአገራችን የፖለቲካ ጉዳይ ጣልቃ መግባት የሚፈልጉ ናቸው።

የኢትዮጵያ መንግስትና የተወካዮች ምክርቤት በዚህ አዋጅ መሰረት ከቀና ዓላማና ከበጎ አሰራር አንፃር አልመው ለሚሰሩ መያዶች መንገዱን ቀና፣ አካሄዱን ለሰላሳ በማድረግ ያመቻቹ ሲሆን ፣ግልፅነትን የሚፃረሩ፣ ለሙስና በር የሚከፍቱና ድምር ውጤታቸው በአስተዳደራዊ ወጪ ብቻ የታጠሩ መያዶችን ያገደ መሆኑን መገንዘብ ይቻላል።

ስለዚህ የአዋጁ ማዕከላዊ ምህዳር በጎ ራዕይንና ዓላማን የሰነቁ ድርጅቶች በጎ ተግባርን ያከናወኑ ዘንድ የሚያግዝ ፣ የሚደግፍና የሚያበረታታ፣ በአንፃሩ ደግሞ በበጎ ተግባር ስም የሚያቆጠቁ ፖለቲካዊና ርዕዮታዊ ጥገኝነትን ፣ ጠባቂነትንና አምላኪነትን የሚገድብ መሆኑን መረዳት ይቻላል።